

UDENRIGSMINISTERIET
FORSVARSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 6. november 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender, inkl. forsvar) den 19. november 2012

SAMLENOTAT

<u>1. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP)</u>	<u>2</u>
<u>2. Mali/Sahel</u>	<u>4</u>
<u>3. Den Demokratiske Republik Congo</u>	<u>6</u>
<u>4. Sydlige naboer (Syrien, Egypten, Libyen, Libanon og Yemen)</u>	<u>8</u>
<u>5. (Evt.) Melle møsten</u>	<u>12</u>
<u>6. Ukraine</u>	<u>14</u>
<u>7. Cuba</u>	<u>16</u>

1. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP)

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet forventes forsvarsministrene at drøfte udviklingen af EU's igangværende militære operationer inden for rammerne af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP) samt udfordringer på det forsvarspolitiske område i lyset af budgetsituationen i mange medlemslande. Det er endnu ikke afklaret, hvorvidt der vil blive vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Fokus er fortsat på udvikling af EU's militære kapaciteter, herunder en mere fleksibel udnyttelse af EU's kampgrupper. I lyset af den stramme budgetsituation i mange af medlemslandene rettes opmærksomheden i stigende grad mod såkaldte "pooling & sharing" initiativer, der primært sigter på bedre udnyttelse af eksisterende kapaciteter. Endvidere pågår overvejelser i regi af Det Europæiske Forsvarsagentur om såkaldt "pooling of demand", d.v.s. større koordination af materiel-anskaffelser. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i udviklingen af militære kapaciteter i EU, herunder i Det Europæiske Forsvarsagentur.

EU har pt. 3 igangværende militære operationer:

- EUFOR Althea i Bosnien-Hercegovina blev iværksat i december 2004. Den omstrukturering af operationen, der blev vedtaget i forbindelse med rådsmødet (udenrigsanliggender) 10. oktober 2011, er nu gennemført, og operationen forventes beskåret til 600 mand, som primært vil fokusere på træning og kapacitetsopbygning. Mandatet for operationen vil skulle fornyes inden udgangen af 2012 og især operationens håndhævende mandat (som garant for et sikkert og stabilt miljø) kan blive genstand for en vanskelig forhandling i lyset af den manglende politiske fremdrift i landet.
- EUNAVFOR Atalanta blev iværksat i december 2008. Operationens mål er at bidrage til at afskrække fra, forebygge og bekæmpe piratvirksomhed og væbnede røverier ud for Somalias kyster, herunder beskyttelse af World Food Programme-skibe. Rådet (udenrigsanliggender) godkendte den 27. februar 2012 en forlængelse af mandatet for operation Atalanta indtil udgangen af 2014. Antallet af kapringer ud for Afrikas Horn er faldet kraftigt. Faldet tilskrives bl.a. den robuste indsats fra NATO og EU flådeoperationerne i området samt udbredelsen af defensive foranstaltninger på skibene i området.
- EUTM Somalia blev iværksat i april 2010. Operationen skal bidrage til uddannelse af somaliske styrker. Træningen finder sted i Uganda. Operationens mandat udløber i december 2012, men der lægges op til en forlængelse, hvor tyngdepunktet gradvist flyttes til Somalia, forudsat at sikkerhedssituationen tillader det.

Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i EU's militære operationer.

3. Formål og indhold

Udviklingen af EU's militære kapaciteter og en mere fleksibel og optimal udnyttelse af eksisterende militære kapaciteter i tid, hvor mange medlemslande er underlagt en stram budgetdisciplin,

ventes at blive det centrale emne på forsvarsministrenes møde. Derudover ventes drøftelserne fokuseret på status og fremtidsperspektiver for EU's militære operationer, herunder et evt. engagement i Mali/Sahel.

Der afholdes i forbindelse med rådsmødet møde i Styringskomitéen for Det Europæiske Forsvarsagentur. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i samarbejdet i Det Europæiske Forsvarsagentur og deltager følgelig ikke i mødet i Styringskomitéen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning blandt medlemslandene til det videre arbejde med udvikling og optimering af CSDP'en i lyset af budgetsituationen i en række medlemslande.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet udviklingen af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Som følge af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i foranstaltninger, der har indvirkning på forsvarsområdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udviklingen af CSDP'en har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 16. marts 2012.

2. Mali/Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Som opfølgning på udenrigsrådet den 15. oktober 2012 forventes Rådet at drøfte EU's indsats i Mali og Sahel-regionen, herunder en eventuelt kommende militær CSDP-mission. Der forventes vedtaget rådekonklusioner.

2. Baggrund

Mali har siden august 2012 haft en relativt bredt funderet transitionsregering med tidligere parlamentsformand Traoré som midlertidig præsident. Der påhviler den nye regering et stort ansvar: Dels vil den skulle udarbejde og fremlægge en køreplan for overgangsperioden frem mod afholdelse af præsident- og parlamentsvalg, dels vil den skulle håndtere situationen i Nordmali, hvor rebelgrupper (flere med forbindelser til Al-Qaida i Islamisk Maghreb (AQIM)), fortsat kontrollerer over halvdelen af Malis territorium. Transitionsregeringen har endnu ikke leveret på nogle af delene.

ECOWAS har fra starten påtaget sig en ledende rolle ift. en løsning på situationen i Mali, men indsatsen har været vanskeliggjort af organisationens begrænsede kapacitet, ligesom det ikke altid har været helt ligetil at finde fodslaget mellem AU og ECOWAS. FN, AU og ECOWAS stod i fællesskab i spidsen for et møde den 19. oktober i den såkaldte Support and Follow-up Group for Mali, hvor Danmark var inviteret med som observatør. Her blev AU's udkast til et strategisk koncept for Mali drøftet. Under mødet forpligtede den maliske regering sig til at udarbejde en køreplan for transitionsprocessen snarest, ligesom man også accepterede indsættelsen af en afrikansk ledet styrke på Malis territorium. Det strategiske koncept blev efterfølgende godkendt på et møde i AU's Sikkerhedsråd den 24. oktober.

AU anmodede allerede tidligere på året FN's Sikkerhedsråd om mandat til indsættelse af sikkerhedsstyrker, og Sikkerhedsrådet vedtog den 5. juli en resolution, som udgør første etape i retning af en mulig autorisation til en militær styrke foruden eventuelle sanktioner. Som opfølgning herpå vedtog Sikkerhedsrådet den 12. oktober endnu en resolution, hvori der udtrykkes parathed til at besvare den maliske anmodning om en international styrke efter at generalsekretæren i samarbejde med ECOWAS og AU har forelagt en rapport senest 26. november 2012. Rapporten skal gøre status på implementeringen af resolutionen og samtidig indeholde et detaljeret og gennemarbejdet operationskoncept for indsættelsen af den internationale styrke, som skal assistere den maliske hær med at genvinde suveræniteten i den nordlige del af landet. Resolutionen bygger på tidligere resolution 2056 (2012) og er ligeledes vedtaget under kapitel VII.

Fra EU's side ser man fortsat med stor alvor på situationen. På EU's vegne modtog kommissionsformand Barroso den 18. september en anmodning fra Malis præsident og premierminister om støtte til befrielse af det nordlige Mali. Henvendelsen blev drøftet på det uformelle forsvarsmøder den 26.-27. september, hvor der var generel enighed om, at EU måtte engagere sig yderligere i Mali. Mali og Sahel blev også drøftet på udenrigsrådet den 15. oktober, herunder hvorledes EU bedst kan støtte transitionsprocessen i Mali samt bidrage til en løsning af konflikten i Nordmali. På rådsmødet var der bl.a. enighed om, at EU fortsatte forberedelserne af en

militær operation til støtte for Malis regeringshær. Der blev vedtaget rådskonklusioner, der desuden fremhævede nødvendigheden af en politisk transitionsproces, en troværdig forhandlingsproces med de parter i nord Mali, der repræsenterer lokalbefolkningen og styrkelsen af Malis forsvar.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte EU's indsats i Mali og Sahel-regionen, herunder eventuelt vedtage et krisestyringskoncept fra EU's udenrigsrepræsentant for en kommende militær CSDP-mission i Mali. Rådet vil muligvis også udvise vilje til på sigt at udvide den eksisterende civile CSDP-mission EUCAP Sahel, der opererer fra Niger, til også at omfatte andre lande i regionen, f.eks. Mauretanien og Mali. Der er enighed i Rådet om at tilvejebringe yderligere finansiel støtte til Mali gennem f.eks. EU's fredsfacilitet for Afrika. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt medlemslandene enighed om nødvendigheden af, at få den demokratiske proces i Mali tilbage på sporet og sikre, at Sahel-regionen igen stabiliseres. Samtidig er der i EU fokus på regional forankring, lokalt ejerskab og behovet for en stærk international koordination.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter op om en fortsat aktiv rolle for EU i Sahel-regionen og ser gerne, at implementeringen af EU's Sahel-strategi accelereres.

Som følge af forsvarsforbeholdet kan Danmark ikke deltage i beslutningen om eller udførelsen af en eventuelt kommende militær CSDP-mission i Mali.

Såfremt der på et senere tidspunkt træffes beslutning om udvidelse af den civile CSDP-mission EUCAP Sahel Niger til også at omfatte andre lande i Sahel-regionen, vil Danmark fortsat kunne deltage heri, såfremt missionen bevarer sin civile karakter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12. oktober 2012.

3. Den Demokratiske Republik Congo

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at drøfte situationen i Den Demokratiske Republik Congo i lyset af den sikkerhedspolitiske og humanitære situation i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo. Det er forventningen, at der vedtages rådskonklusioner.

2. Baggrund

En uafhængig FN-ekspertgruppe under Sikkerhedsrådets DRC-sanktionskomité anklager Rwanda og Uganda for at yde støtte til oprørsgruppen M23 i DR Congo. Anklagerne mod Rwanda blev fremsat i en foreløbig rapport fra den uafhængige ekspertgruppe i juni 2012. I oktober 2012 kom der oplysninger frem i pressen om, at den endelige version af rapporten også indeholder anklager om støtte til M23 fra Uganda. Den endelige rapport er ikke offentliggjort endnu.

FN's Sikkerhedsråd har gentagne gange fordømt M23's destabilisering af den østlige del af DRC samt fordømt og forlangt stop for al ekstern støtte til M23. Både Rwanda og Uganda afviser anklagerne om støtte til M23. Der blev på højniveaumøde om DRC i forbindelse med FN's Generalforsamling blandt landene også lagt vægt på, at DRC har et væsentligt medansvar for at løse konflikten.

Aktuelt afventes sanktionskomitéens og Sikkerhedsrådets drøftelser hhv. den 12. og 21. november af den endelige rapport fra ekspertgruppen.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte situationen i Den Demokratiske Republik Congo, herunder anklagerne om rwandisk og ugandisk støtte til oprørsgruppen M23. Der forventes rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt medlemslandene opmærksomhed omkring situationen i Den Demokratiske Republik Congo.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark bakker op om behovet for at sende et passende stærkt EU-signal vedr. situationens alvor i DRC.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

4. Sydlige naboer (Syrien, Egypten, Libyen, Libanon og Yemen)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

*Rådet forventes at diskutere den seneste udvikling i **Syrien**. Fokus ventes bl.a. at være på den brudte våbenhvile samt de regionale konsekvenser af krisen. Der kan blive tale om endnu en stramning af sanktionerne mod Syrien. I forhold til **Egypten** forventes Rådet at følge op på drøftelserne i EU-Egypten task-forcen den 14. november 2012. Der ventes også en opfølgning på mødet mellem **EU og Den Arabiske Liga** den 13. november 2012. Endelig forventes Rådet at drøfte udviklingen i **Libyen** samt vedtage rådskonklusioner om **Yemen** og evt. **Libanon**.*

2. Baggrund

I forhold til **Syrien** har en række hændelser på grænsen mellem Syrien og Tyrkiet i starten af oktober samt attentatet mod chefen for det libanesiske politis efterretningsenhed den 19. oktober i Beirut understreget risikoen for, at konflikten i Syrien vil sprede regional ustabilitet. Brahimi besøgte Damaskus den 21. oktober, hvorefter det syriske regime indvilligede i at overholde en våbenhvile ifm. den muslimske helligdag, Eid al-Adha (26. oktober). Våbenhvilen blev dog brudt allerede efter få timer, hvorefter kampene har reetableret sig på samme intensitetsniveau.

Den humanitære situation forværres fortsat. FN vurderer medio oktober, at mere end 1,2 mio. syrere er internt fordrevne, mens mere end 340.000 er flygtet til Syriens nabolande. FN forventer, at dette tal når 710.000 inden årets udgang. Ifølge FN har 2,5 millioner syrere behov for lægehjælp, mad, medicin, husly, vand og anden nødhjælp internt i Syrien. Den syriske opposition mødes den 8. november i Doha i et forsøg på at skabe yderligere samling internt i oppositionen. Fra international side har man igen opfordret oppositionen til at bruge chancen til at samle sig og skabe et stærkt alternativ til Assad.

Der afholdes den 13. november ministermøde i Kairo mellem **EU og Den Arabiske Liga** (LAS). EU-LAS ventes at fokusere på aktuelle regionale udfordringer, herunder opfølgning på – og understøttelse af – Det Arabiske Forår, situationen i Syrien og mellemøstprocessen. Mødet vil derudover fokusere på mulighederne for at udbygge samarbejdet og koordination imellem EU og Den Arabiske Liga på en række politikområder såsom mobilitet, migration og samarbejdet i krisesituationer. Mødet forventes at udmunde i en fælleserklæring med fokus på ovenstående temaer.

I forhold til **Egypten** afholdes EU-Egypten task-force møde den 13.-14. november 2012. EU-Egypten task-forcen, der blev lanceret i forbindelse med den egyptiske præsidents besøg i Bruxelles den 13. september 2012, har til formål at undersøge, hvordan EU kan understøtte den egyptiske transitionsproces samt styrke relationerne mellem EU og Egypten. Task-forcen vil samle en lang række egyptiske og europæiske politiske- og økonomiske ledere samt repræsentanter fra de europæiske finansielle institutioner og det egyptiske civilsamfund. Under møderne vil mulighederne for at fremme investeringer og samhandel, teknologisk samarbejde og udveksling af know-how, med henblik på at sikre en bæredygtig økonomisk vækst, nye arbejdspladser og

social udvikling i Egypten, blive drøftet. Det er forventningen, at den egyptiske premierminister, Hisham Kandil, vil lancere task-force mødet sammen med EU's Udenrigsrepræsentant Ashton. Det er derudover forventningen, at Antonio Tajani, EU kommissær for erhvervsliv og iværksættelse, og Stefan Füle, EU kommissær for udvidelse og naboskabspolitik vil deltage.

I **Libyen** er lederen af partiet National Front, Mohamed al-Magariaf, blevet valgt til formand for nationalforsamlingen/statsoverhoved den 9. august 2012. Nationalforsamlingen valgte den 12. september Mustafa Abushagur som premierminister, men det lykkedes ikke Abushagur at samle flertal i nationalforsamlingen til sin regering. Den 14. oktober blev Ali Zidan valgt som ny premierminister og hans nye regering blev ultimo oktober godkendt af et bredt flertal i nationalforsamlingen. Under opstanden mod Gaddafis regime i 2011 var Zidan Overgangsrådets (NTC) repræsentant i Europa og han havde i den forbindelse tæt kontakt med den danske regering på politisk niveau og embedsmandsniveau. Der er mange udfordringer for den nye regering, der bl.a. forventes at fokusere på stabilisering af sikkerhedssituationen og igangsætning af forfatningsprocessen. Den skrøbelige sikkerhedssituation har foruden angrebet i Benghazi i september på det seneste været præget af kampe i og omkring byen Bani Walid. I henhold til Libyens transitionskøreplan skal en ny forfatning vedtages i begyndelsen af 2013 efterfulgt af valg til det første parlament i løbet af sommeren 2013. EU spiller også en vigtig rolle i støtten til Libyens transition med vigtige indsatser indenfor bl.a. grænsekontrol og civilsamfund.

Libanon har de seneste uger været præget af urolighederne efter bilbomben, som fredag den 19. oktober 2012 dræbte otte personer, herunder chefen for politiets efterretningsenhed Wissam El-Hassan. Det er endnu uvist, hvem der står bag bilbomben, men blandt nogle iagttagere kobles attentatet sammen med konflikten i Syrien. Udenrigsrepræsentant Ashton besøgte Libanon den 23. oktober 2012. Fra Ashtons side er vigtigheden af politisk stabilitet i landet blevet understreget, ligesom Libanons betydning for sikring af generel stabilitet i regionen er blevet fremhævet.

I **Yemen** forsøger præsident Abd Rabbuh Hadi at bringe de forskellige grupper sammen til national dialog planlagt til at starte medio november. Processen, der forventes at vare et halvt år, skal lede frem til en vision for en ny stat herunder præsidentvalg i 2014 og forberedelse af en ny forfatning. Foruden politiske og sikkerhedsmæssige udfordringer befinder Yemen sig i en kritisk humanitær situation.

3. Formål og indhold

Formålet med en drøftelse af **Syrien** vil være at drøfte mulighederne efter den brudte våbenhvile samt risici for yderligere regionale konsekvenser af krisen. Der kan blive tale om vedtagelse af yderligere sanktioner. Drøftelsen af **Libyen** forventes at fokusere på den seneste udvikling i den politiske proces samt på stabilisering af sikkerhedssituationen herunder EU bidrag hertil. I forhold til **EU-LAS** og **Egypten** er formålet med afrapporteringen fra hhv. kommissionen og Den Fælles Udenrigstjeneste at drøfte opfølgningen på ministermødet og task-force mødet i Kairo. Udviklingen i **Libanon** forventes drøftet på baggrund af udenrigsrepræsentant Ashtons nylige besøg i landet, herunder med fokus på vigtigheden af, at Libanon ikke bliver politisk destabiliseret. Der forventes evt. vedtaget rådskonklusioner. Rådet forventes endvidere at vedtage rådskonklusioner om **Yemen**, herunder bekræfte EU støtte til en fredelig, inklusiv, national dialog, der inddrager unge og kvinder i både den demokratiske proces og formuleringen af den nye forfatning. Derudover ventes konklusionerne at udtrykke bekymring over den akutte og voksende humanitære katastrofe i Yemen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af **Syrien** forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En stramning af sanktionsregimet over for Syrien må dog alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. En forordning implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Syrien. Der henvises til gældende bestemmelser i Budgetvejledningen om statsfinansielle konsekvenser af EU-sager, idet det bemærkes, at bestemmelserne ikke udelukker senere gebyrfinansiering, i lighed med nuværende Iran-sanktioner. De øvrige spørgsmål ventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed blandt medlemslandene om en drøftelse af **Syrien** og fastholdelse af det internationale pres og bevågenhed, samt eventuel vedtagelse af yderligere stramninger af sanktionsregimet mod Syrien, såfremt volden og repressionen fortsætter.

Det er forventningen, at medlemslandene bredt set vil tage orienteringen om møderne i **Egypten** til efterretningen. Der forventes enighed blandt medlemslandene om en drøftelse af situationen i **Libyen og muligvis Libanon og Yemen**.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en drøftelse af situationen i **Syrien**. Danmark støtter fortsat en stærk FN-rolle i bestræbelserne på at finde en politisk løsning på konflikten og bakker op om den særlige repræsentant for FN og den Arabiske Liga Lakhdar Brahimis arbejde. Danmark er fortsat en af de største humanitære bidragydere og støtter desuden bestræbelser på at bistå oppositionen og det syriske folk i planlægningen af den transitionsperiode, der vil følge, når Assad-regimet falder. Danmark arbejder for, at skyldige i grove menneskerettighedsovertrædelser stilles til ansvar. Endelig bakker regeringen op om en styrkelse af EU's sanktioner, så længe volden og repressionen fortsætter. I forhold til **Egypten** støtter regeringen op om et styrket samarbejde indenfor rammerne af det sydlige naboskab og kan tage orienteringen til efterretning. Regeringen støtter endelig en drøftelse af situationen i **Libyen** og muligvis **Libanon** og **Yemen**, herunder EU's fortsatte fokus på at sikre stabilitet i regionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sydlige naboer har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12. oktober 2012.

5. (Evt.) Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling, herunder en mulig resolution i FN's Generalforsamling om Palæstinas status i FN, EU's rolle i fredsprocessen samt udviklingen i de palæstinensiske områder.

2. Baggrund

Forhandlingssituationen er fastlåst mellem de to parter, der ikke har ført direkte forhandlinger siden efteråret 2010. På den baggrund fortsætter situationen på jorden med at udvikle sig i en ugunstig retning for en to-statsløsning gennem de israelske bosættelsesaktiviteter, der i stigende grad vanskeliggør muligheden for en sammenhængende og levedygtig palæstinensisk stat.

Danmark og EU arbejder for at få genoptaget fredsforhandlingerne inden for rammerne af Kvartettens erklæring af 23. november 2011. I den forbindelse fokuserer EU i erkendelse af den fastlåste situation i fredsprocessen på at operationalisere de politiske budskaber fra EU-rådskonklusioner. EU's udenrigsministre har med formuleringerne i rådskonklusionerne den 14. maj 2012 sendt et klart signal om, hvor vigtigt det er med et stærkere perspektiv for to-statsløsningen. Her står de israelske bosættelsesaktiviteter centralt. Det er EU's mål at arbejde for at vende udviklingen, både politisk og på jorden, så udsigterne til en forhandlet to-statsløsning forbliver på bordet. Konklusionerne er udtryk for en opstramning af EU's politiske holdning.

På FN's Generalforsamling fremkom præsident Abbas i sin tale den 27. september 2012 med to opfordringer til det internationale samfund; dels at FN's Sikkerhedsråd vedtager en resolution indeholdende hovedlinjerne for en løsning af den israelsk/palæstinensiske konflikt, dels at Generalforsamlingen inden indeværende generalforsamlingssession (dvs. inden 16. september 2013) ophøjer Palæstinas status til "observatør-stat" frem for, som nu, observatør-enhed.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling i regionen, herunder hvorledes EU sammen med USA bedst kan støtte fredsprocessen. Der forventes ligeledes en drøftelse på baggrund af den mulige afstemning i FN's Generalforsamling.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed den amerikanske administration. Målet med EU's bestræbelser er, i samarbejde med det internationale samfund, at understøtte fredsforhandlingerne med henblik på realisering af en to-stats-løsning og en varig og omfattende regional fred. Fra dansk side støtter man det palæstinensiske selvstyres arbejde med stats- og institutionsopbygning. Fra dansk side tager man afstand fra de israelske bosættelsesbeslutninger og ser gerne en samlet EU-opfølgning på rådskonklusionerne af 14. maj 2012, herunder for så vidt angår situationen i område C.

Såfremt der bliver tale om fremlæggelse af en resolution i Generalforsamlingen, der skal opgradere Palæstinas status som anført, vil regeringen arbejde for, at flest mulige EU-lande og nordiske lande vil kunne stemme ja til resolutionen. Konkret kan regeringen ikke på forhånd tage stilling til, hvordan den vil forholde sig, før en tekst måtte foreligge, og der er nærmere klarhed over forhandlingssituationen.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12. oktober 2012.

6. Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Ukraine i lyset af parlamentsvalget den 28. oktober. Drøftelsen ventes at danne grundlag for et oplæg til rådskonklusioner i forbindelse med udenrigsrådsmødet i december 2012.

2. Baggrund

Den ukrainske regering har under præsident Janukovitj fortsat understreget ønsket om en tilnærmelse til EU. Landet har i de senere år reformeret lovgivningen på visse områder, bl.a. en ny lov om civilsamfundsorganisationer, en ny retsplejelov og en lov om adgang til offentlig information. Udviklingen er dog ikke entydig, hvilket en række politisk motiverede retssager mod medlemmer af oppositionen vidner om.

I slutningen af 2011 blev en associeringsaftale og en dyb og omfattende frihandelsaftale færdigforhandlet med EU. EU har imidlertid meddelt, at man først vil tage stilling til en eventuel underskrivelse og ratifikation af aftalekomplekset efter valget.

Parlamentsvalget i Ukraine den 28. oktober er af internationale valgobservatører vurderet til ikke at leve fuldt op til den standard, som Ukraine har sat ved tidligere valg (bl.a. i 2010). Selve stemmeafgivningen er forløbet i god ro og orden, og vælgerne har haft et reelt valg mellem kandidater, men der har været uregelmæssigheder omkring forberedelserne af valget og stemmeoptællingen. To førende medlemmer af oppositionen tidligere premierminister Timosjenko og tidligere indenrigsminister Lutsenko er blevet afskåret muligheden for at stille op til valget, da de sidder i fængsel. Valgdeltagelsen var forholdsvis høj på 58 procent. Danmark har bidraget med 5 langtidsobservatører, 25 korttidsobservatører og 3 parlamentarikere til den internationale valgobservationsmission på i alt 800 observatører.

Valget har resulteret i, at Præsident Janukovitj's Regionernes Parti jf. de foreløbige resultater har fået 184 ud af 450 pladser i det nye parlament, efterfulgt af tidligere premierminister Timosjenkos oppositionskoalition med 103 pladser, 44 pladser til uafhængige kandidater, 40 pladser til oppositionspartiet Ukrainske Demokratiske Alliance for Reform (UDAR), 32 pladser til Kommunistpartiet og 37 pladser til nationalistpartiet Svoboda. Dette betyder, at intet parti har opnået absolut flertal. Der forudses ikke en ændring i den ukrainske regering efter parlamentsvalget jf. forfatningen. Det endelige valgresultat ventes at foreligge 12. november.

OSCE/ODIHR's endelige rapport om valget ventes 8 uger efter afslutningen af valgprocessen.

3. Formål og indhold

Drøftelsen vil omfatte en vurdering af situationen i Ukraine efter parlamentsvalget den 28. oktober og Ukraines forhold til EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel enighed om, at situationen med de politisk motiverede retssager er bekymrende, og at parlamentsvalget ikke levede fuldt op til de standarder, som Ukraine har sat ved tidligere valg. Der er tillige opbakning til, at man fra EU's side skal presse på for at Ukraine gennemfører de nødvendige reformer. Et fokusområde for drøftelsen vil formentlig være de rette midler til at nå dette mål. Det forventes, at en gruppe lande vil presse på for en midlertidig/delvis ikrafttræden af associerings- og frihandelsaftalen med Ukraine, mens en anden gruppe lande vil tale for at udskyde en underskrivelse af aftalekomplekset.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man fortsat en tilnærmelse mellem EU og et demokratisk, reformorienteret Ukraine. Danmark deler EU's bekymring over de politisk motiverede retssager mod en række medlemmer af oppositionen i Ukraine, der bl.a. har betydet at tidligere premierminister Timosjenko og tidligere indenrigsminister Lutsenko er blevet frataget muligheden for at opstille til valget, da de sidder i fængsel. Fra dansk side ses afholdelsen af parlamentsvalget som skuffende, idet valget ikke levede op til de standarder, Ukraine har sat ved tidligere valg, særligt hvad angår forberedelserne til valget og stemmeoptællingen. På den baggrund er Danmark skeptisk over for at gå videre med en underskrivelse af associerings- og frihandelsaftalen på nuværende tidspunkt. Fra dansk side er man dog villig til at se på, hvordan man gennem støtte til reformbestræbelser kan bringe Ukraine tættere på en underskrivelse af aftalekomplekset.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. maj 2012.

7. Cuba

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

EU's udenrigsrepræsentant Ashton forventes at præsentere sin analyse af forholdet mellem EU og Cuba og sine overvejelser om de fremtidige relationer, herunder perspektiverne for eventuel indgåelse af en bilateral aftale mellem EU og Cuba.

2. Baggrund

Der er siden 2008 gennemført reformer i Cuba, som dog har et relativt begrænset omfang. Et større tiltag på det økonomiske område er forsøget på at styrke den ikke-statslige sektor ved at åbne for etablering af private små-virksomheder. Samtidig arbejder man på at overføre et større antal statsansatte til denne sektor. De politiske reformer indebærer blandt andet, at det fremover kun skal være muligt at varetage en række politiske poster i to gange fem år.

Cuba har gennem de seneste år løsladt en stor gruppe politiske fanger, og fra EU-side vurderes det, at der nu ikke længere er langtidsfængslede politiske fanger i Cuba. Samtidig finder der dog fortsat chikane sted mod kritikere af den cubanske regering, blandt andet i form af korttidsfængslinger. Der er desuden stadig klare begrænsninger i ytringsfriheden i Cuba.

På EU's rådsmøde i oktober 2010 blev udenrigsrepræsentant Ashton anmodet om at gennemføre en analyse af perspektiver for relationerne mellem EU og Cuba og at rapportere tilbage til Rådet om resultatet af analysen. En af de muligheder, der indgår i analysen, er at indgå en egentlig bilateral aftale mellem EU og Cuba og på sigt ophæve den Fælles Holdning af 1996 om forholdet til Cuba. Den Fælles Holdning tilskynder til overgang til demokrati; til respekt for menneskerettighederne og til genopretning af den cubanske befolknings levelfod.

En sådan ny, bilateral aftale kunne blandt andet sammenfatte og formalisere eksisterende elementer i relationerne mellem EU og Cuba med hensyn til for eksempel politisk dialog og udviklingssamarbejde. Cuba har givet udtryk for at kunne acceptere, at en bilateral aftale omfatter EU's standardklausuler om blandt andet menneskerettigheder og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

3. Formål og indhold

Det forventes, at udenrigsrepræsentant Ashton på rådsmødet vil præsentere sin analyse og lægge op til en drøftelse af EU's fremtidige forhold til Cuba, herunder perspektiverne for en mulig forhandling af en bilateral aftale.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Et flertal af EU-landene støtter forhandlinger af en bilateral aftale, mens den Fælles Holdning fortsat er i funktion - en mindre gruppe lande stiller sig dog fortsat skeptiske til, om tiden er inde til at indlede forhandlinger om en bilateral aftale.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er på baggrund af den relativt positive udvikling i Cuba åben for en styrkelse af EU's relationer til landet under forudsætning af, at den positive udvikling i reformprocesserne fastholdes. En styrket dialog med Cuba skal blandt andet anvendes til at drøfte demokrati og menneskerettigheder og medvirke til at fremme positive økonomiske og politiske reformer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.